

Predikan i Västerorts kyrkan 2017-02-19 Sexagesima "Det levande ordet" Joh 6:60-69

Många av hans lärjungar som hörde honom tala sade: "Det är outhärdligt, det han säger. Vem står ut med att höra på honom?" Jesus, som genast förstod att lärjungarna förargade sig över hans ord, sade till dem: "Får det här er att vackla? Hur blir det då om ni får se Människosonen stiga upp dit där han var förut? Det är anden som ger liv, köttet är till ingen hjälp. De ord jag har talat till er är ande och liv. Men det är några av er som inte tror." Jesus visste ju från början vilka som inte trodde och vem som skulle förråda honom. Och han fortsatte: "Det var därför jag sade er att ingen kan komma till mig om han inte får det som gåva av Fadern." Då drog sig många av hans lärjungar tillbaka och ville inte längre följa med honom. Jesus sade till de tolv: "Inte vill väl ni också gå er väg?" Simon Petrus svarade: "Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord, och vi tror och vi förstår att du är Guds helige."

Temat för denna söndag och dess texter är alltså *Det levande ordet*.

Det levande ordet är någonting annat än det talade och skrivna ordet.

Det levande ordet kan vara helt tyst och ändå ta sig uttryck i blickar, möten, tårar, leenden.

Det levande ordet kan vara obegripligt som jollret från en liten nyfödd bäbis, vars obegripligheter fyller oss med mer liv och lust än aldrig så många tal och böcker kan göra.

Det levande ordet kan vara obegripligt som de osammanhängande meningarna från en dement gammal människa som lockar både hen och oss som lyssnar till leenden, tårar, skratt och kanske förtvivlan.

Det levande ordet är någonting annat än det talade och skrivna ordet, det kan vara talat och skrivet, men det är framförallt mer och annat.

Det finns de som kallar Bibelns texter och berättelser för Guds ord, jag gör det inte. Begreppet *Guds ord* för Bibelns texter och berättelser ger texternas anspråk orimlighet och oriktighet. Det finns de som använder begreppet för att de menar att varje ord, ja, varje ord, är ord från Gud. För människor med den synen är det helt ok att kalla Bibeln för Guds ord men det är mer tveksamt att så många präster, pastorer, kristna kallar Bibeln för Guds ord och inte menar det ordagrant. Det blir då många gånger ett uttryck för makt och anspråk. Visst det kanske bara är ett uttryck men då vi vänjer oss vid uttryck så tenderar de till att bli sanningar och att varje ord i Bibeln skulle vara Guds ord är inte en sanning, i alla fall inte för mig. En kollega brukade säga, när diskussionen om att Gud talar i Bibeln kom på tal; Det är många som talar i Bibelns berättelser, inte bara Gud utan

olika män och kvinnor, fattiga och rika, ja t.o.m. djävulen talar i somliga texter.

I Johannesevangeliets inledning, den s.k. Johannesprologen, står det: *I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Det fanns i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av allt som finns till. I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkeret, och mörkeret har inte övervunnit det.*

Det finns många texter som låter oss förstå att Ordet med stort O inte i första hand är talat eller skrivet utan just levande.

Dagens episteltext hjälper oss: *Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveeggat svärd och tränger så djupt att det skiljer själ och ande, led och märg och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar. Ingenting kan döljas för honom...*

I denna text övergår *Guds ord* nästan osynligt till att benämnas *honom*.

Guds ord blir också hos Paulus en beskrivning av Jesus Kristus snarare än ett begrepp för texterna och orden.

Guds ord är Kristus, Ordet med stort O.

Det levande ordet är någonting annat än det talade och skrivna ordet. Det levande ordet är Gud själv, levandegjord och tydliggjord i Jesus Kristus, en av oss. Det gör det inte nödvändigtvis enklare men det ger perspektiv på texterna vi läser och hur vi använder dessa.

Ändå styrs vi oerhört mycket av orden, de skrivna och talade. Och i våra dagar de snuttifierade orden. Det ska vara one-liners och allt ska rymmas i en Tweet. En tweet, eller twitter som vi försvenskat det till, är ett meddelande som inte får överstiga 280 tecken, fram till november 2017 fick det bara vara 140 tecken. Är det rimligt att det mest angelägna, de stora politiska skeendena, beslut som rör människors liv, ska formuleras med 280 tecken. Andra sociala medier rymmer samma orimliga snuttifiering. Jag kan som jämförelse berätta att denna predikan rymmer 6054 tecken.

Vi styrs av en obändig tro på ordet, det talade och skrivna, vare sig det gäller Bibelns berättelser skrivna över en tid av 1000 år och med ett stort antal olika författare eller kortfattade Tweets.

Orden, som varit tänkta att fördjupa livet för oss har blivit fördummande. Bokstavstro, oavsett vilken variant det är, har fråntagit orden dess magi. En magi som måste återerövrats, återerövrats med varsamhet, ödmjukhet, skepsis och en smula sunt förnuft.

Och lägg därtill det kolossala missbruket av Orden i det vi kallar Fake News... sannerligen behövs det varsamhet, ödmjukhet, skepsis och något mer än en smula sunt förnuft.

Reformationsdagen, som det är idag, är den dag i kyrkoåret som vill påminna om just reformationen. Det är drygt 500 år sedan Martin Luther spikade upp sina teser på kyrkporten i Wittenberg. Syftet med hans teser var att kraftigt kritisera hur ordet, orden, hade förvanskats. Hur samhällets toppskikt, de besuttna hade skrivit om innebörden av syndabekännelse och förlåtelse, så att det gick att köpa sig fri från sina synder och felsteg, de s.k. avlatsbrev som Kyrkan erbjöd och som givetvis bara de rika och besuttna hade råd med. Ordet, orden, riskerar alltid att skrivas om till förmån för de rika och besuttna.

Svaret på frågan om människans otillräcklighet och felsteg blev hos Luther Guds nåd, inte våra prestationer, inte våra pengar, inte vår makt, utan Guds Nåd. Luther uttryckte människans djupaste identitet med de latinska termerna *Simul justus et peccator* - Både rättfärdig och syndare. Det är vi det, det är du och jag. Och att vi trots allt vågar tro och hoppas och kämpa vidare beror på Nåden, Guds nåd. Nåd, kanske det vackraste av alla ord i alla fall i min värld. Jag har låtit tatuera in ordet på min högerarm, på grekiska: Xaris... Gratia, gratis... Nåd.

Det levande ordet är nåd.

Om nu *det levande ordet* är mer och annat än det talade och skrivna ordet och om dess sammanfattning är *Nåd*. Om vi ska odla ett mått av sund skepsis inför det talade och skrivna ordet... så måste jag erkänna att det, söndag efter söndag, blir motsägelsefullt att jag står här och talar så mycket om det. Så jag ber att få börja avsluta predikan nu så inte mina ord tar bort mötet med det levande ordet, det som ger oss Nåd.

Istället riktar vi in oss mot Guds tilltal i det ordlösa som Nattvarden innebär. Lite bröd och lite vin, lika mycket till alla, rättvist. För alla oavsett anledning. För det är Gud som bjuder in. Inte en välformulerad teologiskt stringent nattvardssyn som sätter gränser och placerar oss utanför eller innanför.

När orden tappar värde eller inte går att lita på får handlingarna ta över, sakramenten, de heliga handlingarna, blickarna, beröringen... *Barnet, blomman, vinden, hand som smeker kinden.*

Amen   Vi sjunger Psalm 25